

LABORATORIEMEDICIN

Laboratorienytt

Nr: 5 November / December 2017

 VÄSTERBOTTENS
LÄNS LANDSTING

Innehåll:

Sid 3-4 Klinisk Immunologi

- Fr o m 2017-11-01 analyseras läkemedelskoncentration och antikroppar mot TNF-hämmare Infliximab och Adalimumab på klinisk immunologi, NUS
- Klinisk Immunologi har nu RoS from v48 inom VLL

Sid 5 Klinisk Genetik

- Prover till klinisk Genetik inför Jul och NyÅr 2017 samt tretton helgen 2018

Sid 6-7 Klinisk Mikrobiologi

- Förändring i diagnostik av tarmpatogena bakterier
- Klinisk Mikrobiologi har nu RoS from v48 inom VLL
- Öppettider Jul, NyÅr samt trettonhelgen

Sid 8 BioBanken Norr

- Öppettider Jul, NyÅr samt trettonhelgen.

Sid 9   Klinisk Patologi

- Viktig Information – Till Alla som skickar ofixerade vävnadsprover för fryssnittning till klinisk patologi
- Öppettider Jul- NyÅr samt trettonhelgen.

Fr o m 17 11 01 analyseras läkemedelskoncentration och antikroppar mot TNF-hämmarna Infliximab och Adalimumab på klinisk immunologi NUS

De biologiska läkemedlen infliximab och adalimumab utgörs av antikroppar riktade mot det proinflammatoriska cytokinet TNF. De används framför allt vid behandling av autoimmuna sjukdomar såsom reumatoid artrit och inflammatorisk tarmsjukdom m fl. Biologiska läkemedel är ofta immunogena och kan ge upphov till en immunreaktion hos den behandlade individen med antikropps bildning mot läkemedlet. Antikropparna kan genom sin bindning till läkemedlet blockera läkemedlets funktion som därmed blir verkningslös. Antikroppar riktade mot läkemedlet kan också bilda immunkomplex vilket gör att läkemedlet snabbare elimineras.

Koncentrationen av infliximab/adalimumab är korrelerad till läkemedlets biologiska effekt. Vid uttalad antikropps bildning mot läkemedlet kan koncentrationen redan snabbt efter administration bli omätbar, med förlorad effekt som följd. Vid omätbara koncentrationer av läkemedlet i blodet, kan analys av antikroppar mot infliximab/adalimumab klarlägga om detta beror på antikropps bildning mot läkemedlet eller har annan orsak, och således vara vägledande vid val mellan doshöjning eller preparatbyte pga terapivikt. Analysmetoden är ELISA.

Indikation

Koncentrationsbestämning av infliximab/adalimumab i serum samt bestämning av antikroppar mot läkemedlet vid låga koncentrationer. Monitorering av koncentrationen under behandling för att upptäcka accelererad eliminering av läkemedlet som orsak till terapivikt.

Provtagning

Provet tas i 5 ml serumrör med guldgul kork. Kylförvaring om provet inte kan skickas till laboratoriet samma dag. Analyserna finns att beställa på senaste versionen av klinisk immunologis remiss eller på raden ”övrigt”, på äldre remissversion, samt i ROS/klinisk immunologi/läkemedel. Se även provtagningsanvisningarna.

Datum för senaste läkemedelsdos skall anges.

Referensvärden

S-Infliximab konc: >1,0 µg/ml

Vid inflammatorisk tarmsjukdom med underhållsbehandling på infliximab: rekommenderat dalvärde 3-7 µg/ml.

Det terapeutiska intervallet vid andra sjukdomstillstånd kan skilja sig från detta. (Referens: Vande Casteele N et al, Gastroenterology 2015, Feb 24)

Antikroppar mot Infliximab: Negativt (ej påvisade).

S-Adalimumab konc: >1,0 µg/ml

För adalimumab beror terapeutiska intervallet på behandlingsindikationen; RA: dalvärden mellan 5-8 µg/ml, psoriasis: 3,5-7 µg/mL. Vid Crohns sjukdom har <5 µg/mL kopplats till sämre respons.

(Referenser: Pouw et al. Ann. Rheum. Dis. 2015;74:513-518., Menting et al. JAMA Dermatol. 2015; 151(6):616-622., Roblin et al. Clin. Gastroenterol. Hepatol. 2014;12:80-84).

Antikroppar mot Adalimumab: Negativ (ej påvisade).

Klinisk Immunologi har nu RoS/BTS from onsdag v48

Från och med onsdag vecka 48 är klinisk immunologi klar med införandet av RoS/BTS. Nu kan alla kliniker inom VLL använda sig av Ros/BTS istället för pappersremiss.

Gå gärna in i våra provtagningsanvisningar under LINDA/Service och stöd/Patienttjänster/Provtagningsanvisningar.

Där uppdateras nu eftersom alla provtagningar med ”Hur Ni som kund går tillväga för att lägga in beställning till klinisk immunologi i RoS/BTS”.

PROVER TILL KLINISK GENETIK inför Jul och NyÅr 2017 samt Tretton helgen 2018

Öppettider

Helgfri måndag – fredag 8-16

Dag före röd dag stänger vi klockan 15.

Detta gäller även dag före midsommarafton, julafton samt nyårsafton.

Hematologiska prover som inkommer till labb fredag eller dag före röd dag eller afton innebär helgarbete och debiteras extra

Jul v.51

Typ av analys/prov	Senaste ankomstdatum/tid till labb
Hematologiska prover	Fm 21/12 före kl15
Kromosomanalys amnion	Fm 22/12
Kromosomanalys CVS	Fm 21/12
QF-PCR fosterdiagnostik	Fm 22/12

Nyår v.52

Typ av analys/prov	Senaste ankomstdatum/tid till labb
Hematologiska prover	Fm 28/12 före kl 15
Kromosomanalys amnion	Fm 29/12
Kromosomanalys CVS	Fm 28/12
QF-PCR fosterdiagnostik	Fm 29/12

Tretton Helgen 2018

Typ av analys/prov	Senaste ankomstdatum/tid till labb
Hematologiska prover	Fm 4/1-18 före kl 15
Kromosomanalys amnion	Fm 5/1-18 före kl 15
Kromosomanalys CVS	Fm 4/1-18 före kl 15
QF-PCR fosterdiagnostik	Fm 5/1-18 före kl 15

KOMIHÅG ATT FÖRANMÄLA PROVET

090-7852800 (tonval),

välj

föransmälan prov, fosterdiagnostik

alternativt

föransmälan prov hematologiska prover

Förändring i diagnostik av tarmpatogena bakterier

Klinisk mikrobiologi slutför nu övergången i mikrobiologisk diagnostik från konventionell odling på agarplattor till diagnostik baserad på detektion av bakteriers arvs massa (DNA) med PCR-teknik.

För våra kunder innebär detta inga förändringar i provtagning eller generella svarsrutiner. Förändringen till PCR-baserad diagnostik medför att provsvar i regel svaras ut samma dag som provets ankomst till laboratoriet.

Prover som utfaller positivt i PCR-analys verifieras med konventionell odling samt serotypning och resistensbestämning i de fall detta anses relevant enligt nuvarande rutiner.

Omläggningen av diagnostiken medför att fler agens inkluderas i undersökningen som nu inkluderar följande bakterier:

- *Campylobacter jejunii* och *Campylobacter coli*
- EHEC (Enterohaemorragiska *E. coli*)
- ETEC (Enterotoxinproducerande *E. coli*)
- *Salmonella* species
- *Shigella* species
- *Yersinia enterocolitica* species (OBS: ej *Y. pseudotuberculosis*)
- *Plesiomonas shigelloides*

Om diagnostik av andra arter än de angivna ovan önskas rekommenderas att laboratoriet kontaktas eller att det framgår i klartext på beställningen.

Förändringen gäller från: 2017-11-01.

Om ytterligare information önskas, kontakta Klinisk mikrobiologi 090-785 1125.

Referens:

<http://www.bd.com/se/>

<http://moleculardiagnosics.bd.com/wp-content/uploads/2017/08/Extended-Enteric-Bacterial-Panel-Info-Sheet.pdf>

Klinisk Mikrobiologi har nu RoS/BTS from onsdag v48

Från och med onsdag vecka 48 är klinisk mikrobiologi klar med införandet av RoS/BTS. Nu kan alla kliniker inom VLL använda sig av Ros/BTS istället för de rosa- och gul kantade pappersremisserna.

Gå gärna in i våra provtagningsanvisningar under LINDA/Service och stöd/Patienttjänster/Provtagningsanvisningar.

Där uppdateras nu eftersom alla provtagningar med ”Hur Ni som kund går tillväga för att lägga in beställning till klinisk mikrobiologi i RoS/BTS”.

Öppettider under Jul & NyÅr samt trettonhelgen, klinisk mikrobiologi

Lördag 23 dec	<i>Dan före Dan</i>	7.30-14
Söndag 24 dec	Julafton	8-13
Måndag 25 dec	Juldagen	8-13
Tisdag 26 dec	Annandag Jul	8-13
27 dec	<i>Klämdag</i>	7.30-17
28 dec	<i>Klämdag</i>	7.30-17
29 dec	<i>Klämdag</i>	7.30-17
Lördag 30 dec		7.30-14
Söndag 31 dec	NyÅrs Afton	8-13
Måndag 1 jan -18	NyÅrs dagen	8-13
2 jan		7.30-17
3 jan		7.30-17
4 jan		7.30-17
5 jan	Trettondagsafton	8-17
Lördag 6 jan	Trettondagen	7.30-14
Söndag 7 jan		8-13

Bio Banken Norr090- 785 1529

Prov med rörpost till Biobanken under Jul och NyÅr

Biobanken norr har följande öppettider under jul och nyår för mottagning av prov via rörpost:

Dag före trettondagen (5/1): 8 - 15

I övrigt gäller ordinarie tider dvs 8 - 16.

Till hälsocentraler som skickar prov till Biobanken norr i blå Sofibox

Vi kommer att göra sedvanligt juluppehåll och vecka 51 blir sista veckan att skicka blå Sofibox inför uppehållet. Om ni har provgivare inbokade fr o m vecka 51 som lämnar forskningsprov vill vi att ni meddelar oss detta. Vi kommer då att finnas på plats för att ta emot proven.

Första veckan att skicka prov i den blå Sofiboxen efter juluppehållet blir vecka 2.

Cryorör till provtagning beställs via den lista som finns i er blå Sofibox. Om det är akut går det även bra att ni ringer oss, så skickar vi det till er.

Vårt telefonnummer är: 090-785 8650

Klinisk Patologi

Viktig Information !!!

Till alla som skickar ofixerade vävnadsprover för fryssnittning till klinisk patologi

Fredag den **2:a februari 2018** har kliniken **stängt** för planeringsdag. INGA fryssnitt kommer att kunna tas emot denna dag.

Måndag den 5 februari är verksamheten igång som vanligt igen.

Öppettider Jul- NyÅr samt trettonhelgen

Telefon och provinlämning på Cytologen

Måndag - Fredag 8-15.30

Dag före röd dag, midsommar-, nyårsafton samt midsommarafton 8-14.30.
Röda dagar samt helg – **Stängt**

Telefon: 090-785 2892

Viktigt att provtagande klinik alltid ringer när Likvor-prover lämnas.

Provinlämning på Hematopatologi

Måndag - Fredag 8-15.00

Röda dagar samt helg – **Stängt**

Telefon: 090-785 2542

Provinlämning på Histopatologi

Måndag - Fredag 8-16.00

Dag före röd dag, midsommar-, nyårsafton samt midsommarafton 08.00-15.00.
Röda dagar samt helg – **Stängt**